

Sygn. akt III CSK 208/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa D. S.
przeciwko C. L.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa 1007/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2014 r., którym oddalone zostało jej powództwo o ochronę dóbr osobistych przez zapłatę zadośćuczynienia w wysokości 10.000 zł, przy czym kwota 4.000 zł powinna być zasądzona na rzecz wskazanych stowarzyszeń oraz przeproszenia jej przez pozwanego na piśmie o określonej treści.

W skardze kasacyjnej powódka powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyła z niezbednością wyjaśnienia, czy sporządzenie opinii przez biegłego lekarza psychiatrę bez osobistego zbadania pacjenta, wbrew treści art. 2, 4 i 42 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, art. 11 i 19 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, narusza dobra osobiste tego pacjenta; czy wyłącza bezprawność, o jakiej mowa w art. 24 k.c., takiego działania biegłego fakt opracowania opinii na zlecenie sądu, czy zlecenie sporządzenia opinii przez sąd biegłemu sądowemu zawsze wyłącza bezprawność działania tego biegłego, o jakiej mowa w art. 24 k.c.; czy biegły lekarz psychiatra opracowując na zlecenie sądu opinię o stanie zdrowia uczestnika postępowania ma obowiązek osobistego zbadania go, czy zaniechanie dokonania tego świadczy o wydaniu opinii sądowej z przekroczeniem granic prawnych.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości dotyczy art. 11 i art. 19 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w związku z art. 24 i 448 k.c. oraz art. 278 k.p.c. i odnosi się do obowiązków biegłych sądowych lekarzy psychiatrów w zakresie wydawania opinii o stanie zdrowia psychicznego osoby badanej.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej połączona została z przedstawionymi zagadnieniami oraz lakonicznym uzasadnieniem zaskarżonego wyroku, ograniczającym się do wskazania okoliczności wyłączających bezprawność w działaniu pozwanego jako biegłego sądowego. Ponadto Sąd

niewłaściwie zminimalizował problem ochrony zdrowia psychicznego, stwierdzając, że wypowiedź biegłego dotycząca stanu zdrowia psychicznego powódki dokonana została przy okazji weryfikacji poprawności czynności terapeutycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowego i nierozwiązanego dotychczas problemu. Bezprawność przewidziana w art. 24 k.c. była już

przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, do których skarżąca nie odwołała się, dążąc do ustalenia kryteriów, mogących mieć zastosowanie w sprawie. Brak argumentów za jej stanowiskiem, że możliwe byłoby generalne określenie takich kryteriów, odnoszących się do wszystkich spraw opartych na twierdzeniu o naruszeniu dobra osobistego. Zastrzeżenia skarżącej nie uwzględniają tego, że zwykle wątpliwości interpretacyjne związane są z procesem stosowania prawa, a zatem nie, mogą być kwalifikowane jako zagadnienie istotne i nowe. Wyartykułowane przez nią pretensje osadzone zostały w okolicznościach rozpoznanej sprawy, których ocena oraz wykładnia wskazanego przepisu stanowiły podstawę rozstrzygnięcia. We wniosku pominięta została relacja przedmiotu opinii i okoliczności stanowiących podstawę rozpoznawanej sprawy, w tym także uprawnień stron ukierunkowanych na wyjaśnienie spornych zagadnień. Nie należą one do zakresu przesłanek obejmujących przyczynę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z przesłanką istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości połączone zostało wymaganie wykazania, że określony przepis prawa, mimo wyłonienia się takiej konieczności nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane wątpliwości, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2020, nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.). Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wniosku, w odniesieniu do tej przyczyny, nie daje podstaw do przyjęcia, że zawierają one argumenty prowadzące do konkluzji, iż celowa jest wykładnia przepisów regulujących obowiązki biegłego w kontekście bezprawności, w sytuacji nieakceptowania sformułowanych przez niego wniosków, pomijania wymaganego zakresu opinii oraz przyczyn przeprowadzenia tego dowodu. Uwzględnić należy, że wykonywanie obowiązków biegłego sądowego podlega kontroli stron i sądu, zmierzającej do wyeliminowania nieprawidłowości, w przypadku stwierdzenia, że zostały popełnione.

Ugruntowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, drogą odrębnego wyводу, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego, które miały wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC z 2004 r., nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP z 2004 r. nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; 22 marca 2012 r., I PK 196/11 niepubl.; z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przyczyny nie wskazuje wniosek powódki. Twierdzenia nim objęte i ich uzasadnienie na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku, nie dają podstaw dla oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie jest konsekwencją jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej.

W postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c.